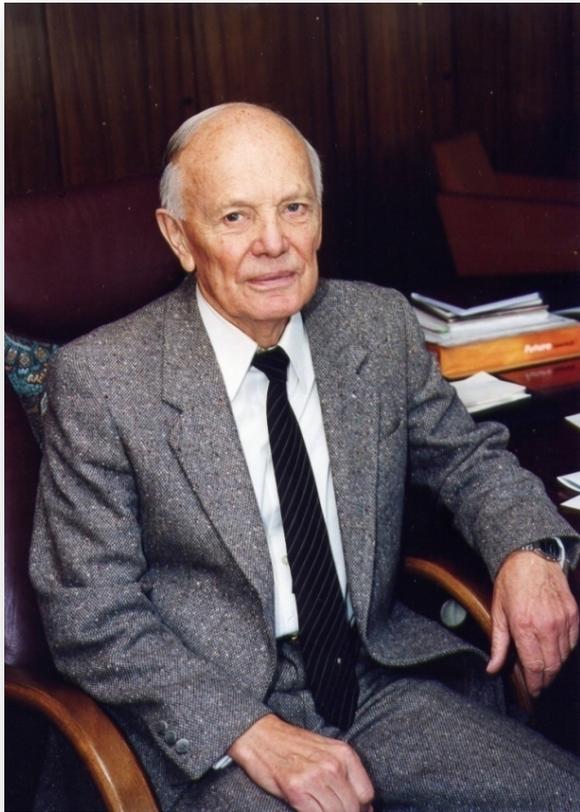

***УКРАЇНЦІ, ЩО УДОСКОНАЛИЛИ СВІТ.
НАУКА В ІМ'Я МИРУ***

Щорічно українські вчені створюють близько 15 тис. винаходів

Борис Євгенович Патон (1918 – 2020)

учений у галузі металургії, технології металів,
електрозварювання та матеріалознавства

Президент Національної академії наук України
та Міжнародної асоціації академій наук,
директор Інституту електрозварювання
ім. Є. О. Патона НАН України

Головний ініціатор унікальної технології
зварювання живих тканин, використовуваної
в хірургії.

Автор і співавтор понад 720 винаходів (500 іноземних патентів), більше 1200 різноманітних публікацій, в тому числі 20 наукових монографій.

Борис Євгенович автор

понад 1000 публікацій

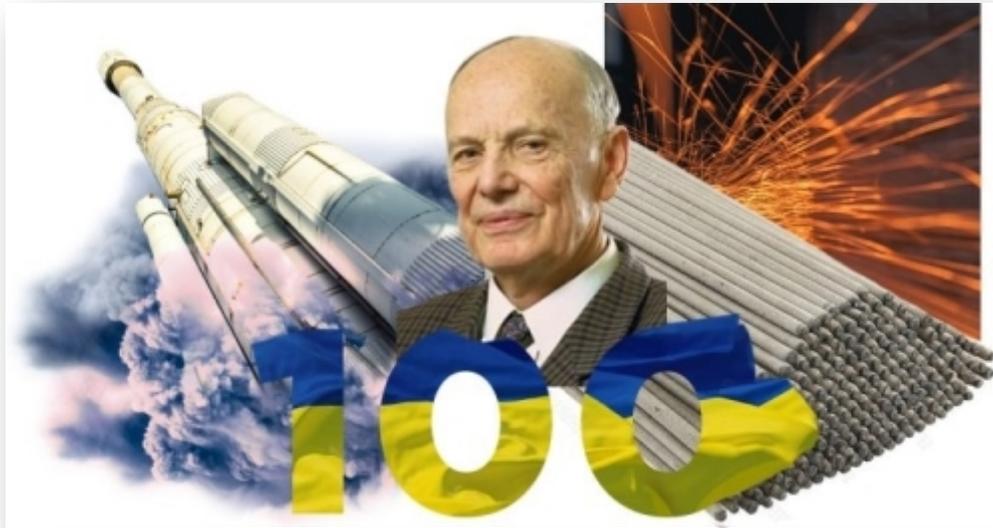
20 монографій

понад 400 винаходів

Наукові дослідження

- процеси автоматичного і напівавтоматичного зварювання під флюсом, розробка теоретичних основ створення автоматів і напівавтоматів для електродугового зварювання і зварювальних джерел живлення;
- створення принципово нового способу зварювання – електрошлакового;
- впровадження зварювальних джерел теплоти для підвищення якості металу, що виплавляється, (на основі чого заснована нова галузь металургії);
- уперше почав і активізував дослідження в галузі використання зварювання і споріднених технологій у космосі, створення космічних конструкцій.

5 головних досягнень вченого

- Брав участь у створенні знаменитого танку Т-34
- Винайшов техніку електрозварювання м'яких тканин
- Винайшов технологію напівавтоматичного зварювання під водою
- Завдяки Патону електрозварювання доступно навіть в космосі
- Зробив неоціненний науковий внесок в розробку ракети Н1, яка створена для освоєння поверхні Марса

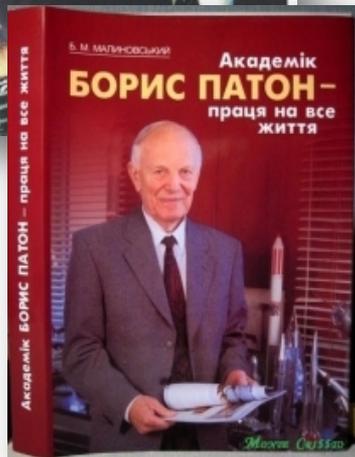
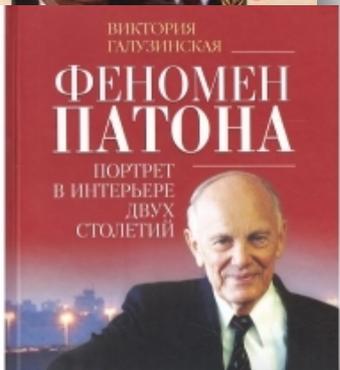
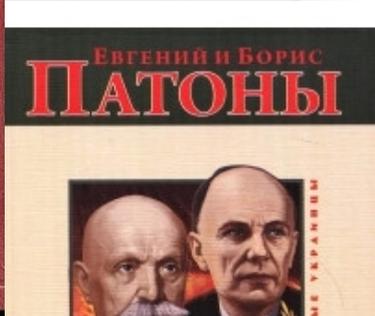
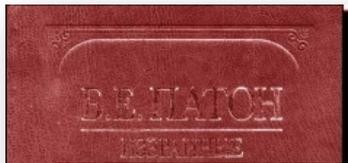
Бібліографія

Патон, Б.Е. Избранные труды. – Киев: Ин-т электросварки им. Е.О. Патона, 2008. – 896 с.

Таглина, О. В. Евгений и Борис Патоны / О. В. Таглина. - Х. : Фолио, 2011. - 120 с. - (Знаменитые украинцы).

Малиновський, Б. М. Академік Борис Патон - праця на все життя / Б. М. Малиновський. – К.: Наукова думка, 2002. – 340 с.

Галузинская В. С. Феномен Патона. Портрет в интерьере двух столетий / В. С. Галузинская. - Київ : Наукова думка, 2010. - 261 с. : фот. - (Серия "Президенты Академии наук Украины").

Бібліографія

Лакомский В. И. Азот в жидких сталях и шлаках : монография / В. И. Лакомский, В. В. Лакомский ; под ред. акад. Б. Е. Патона ; Нац. акад. наук Украины, Ин-т электросварки им. Е. О. Патона. - Киев: Наукова думка, 2012. - 140, [2] с. : рис., табл., фот. - (Проект "Наукова книга"). - Бібліогр.: с. 128-141. - 300 прим. - ISBN 978-966-00-1189-2

В. И. ЛАКОМСКИЙ
В. В. ЛАКОМСКИЙ

**АЗОТ
В ЖИДКИХ СТАЛЯХ
И ШЛАКАХ**

А. А. Мазур

**ОЧЕРКИ ИСТОРИИ
ПАТОНОВСКОЙ
НАУЧНОЙ ШКОЛЫ**

Мазур А. А. Очерки истории Патоновской научной школы : сборник / А. А. Мазур - 2-е изд., испр., доп. - Киев: ИЭС ; Харьков : Либуркина Л. М., 2018. - 215 с. - 400 прим. - ISBN 978-966-8177-89-7
Посвящ. 100-летию НАН Украины.

Б. Е. ПАТОН
В. Ф. ЛАПЧИНСКИЙ

**СВАРКА
И РОДСТВЕННЫЕ
ТЕХНОЛОГИИ
В КОСМОСЕ**

Патон Б. Е. Сварка и родственные технологии в космосе : особенности и перспективы = Welding and related technologies in space : Особенности и перспективы / Б. Е. Патон, В. Ф. Лапчинский; Нац. АН Украины. Ин-т электросварки им. Е. О. Патона. - Киев: Наук. думка, 1998. - 182, [1] с. : ил.; 21 см.; ISBN 966-00-0426-5

Бібліографія

- Патон Б. Е.,** Лебедев В. К. Электрооборудование для дуговой и шлаковой сварки. – Москва: Машиностроение, 1966. – 359 с., черт.
- Патон Б. Е.,** Лебедев В. К. Электрооборудования для контактной сварки. – Москва: Машиностроение, 1969. – 440 с., ил.
- Патон Б. Е.,** Спыну Г. А., Тимошенко В. Г. Промышленные роботы для сварки. – К.: Наукова думка, 1977. – 228 с.
- Патон Б. Е.,** Медовар Б.И., Бойко Г. А. Электрошлаковое литье. – Київ: Наукова думка, 1980. – 191 с.
- Патон Б. Е.** Наука. Техника. Прогресс. – Москва: Наука, 1987. – 414 с.
- Патон Б. Е.,** Лапчинский В.Ф. Сварка и родственные технологии в космосе. Особенности и перспективы. – Київ: Наукова думка, 1998. – 183 с., ил.
- Патон Б. Е.** и др. Космос: технологии, материаловедение, конструкции: Сб. научн. трудов / Под ред. Б. Е.Патона., А. А.Загребельный (сост.). – Київ: ИЭС им. Е. О. Патона, 2000. – 528 с.
- Патон Б. Е.,** Тригуб Н. П. Ахонин С.В., Жук Г. В. Электронно-лучевая плавка титана – Київ: Наукова думка, 2006 – 246 с.
- Академік Борис Євгенович Патон** / [текст: І. К. Походня] ; НАН України, Ін-т електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України. - [Київ] : [Академперіодика], [2008]. - 36 с. : портр.
- Б. Є. Патон: 50 років на чолі Академії** = Б. Е. Патон: 50 лет во главе Академии / [ред. кол.: А. Г. Наумовець (голова) та ін.] ; Нац. акад. наук України. - Київ : Академперіодика, 2012. - 775, [136] с. : фото. - Текст укр., рос. - Бібліогр.: с. 763-772.
- Дмитрієнко М. Ф.** Рід Патонів: історико-генеалогічне дослідження. Документи / Марія Дмитрієнко, Валерій Томазов ; НАН України, Ін-т історії України. - Київ : Ін-т історії України НАН України, 2013. - 343, [19] с. : іл. - Бібліогр.: с. 31-32.
- Воловник П. В.** Патон – гордість України! / Петро Воловник. – Харків : Видавничий будинок "ЖВЛ" : Харківська книжкова фабрика "Глобус", 2017. – 559 с. : фот. кольор. – (Сучасне ЖВЛ України ; кн. 1).
- Томазов В. В.** Патони: рідина хроніка / Валерій Томазов, Марія Дмитрієнко ; [за заг. ред. В. А. Смолія] ; [НАН України, Ін-т історії НАН України]. – Київ: Академперіодика, 2018. – 312, [35] с. : іл., фот. 8 вклад. арк. – Текст укр., рос. – Бібліогр.: с. 47-48.

Бібліографія

Лакомский В. И. Азот в жидких сталях и шлаках : монография / В. И. Лакомский, В. В. Лакомский ; под ред. акад. Б. Е. Патона ; Нац. акад. наук Украины, Ин-т электросварки им. Е. О. Патона. - Киев: Наукова думка, 2012. - 140, [2] с. : рис., табл., фот. - (Проект "Наукова книга"). - Бібліогр.: с. 128-141.

Акустическая эмиссия и ресурс конструкций : теория, методы, технологии, средства, применение : альбом / Б. Е. Патон и др. - Киев: ИНДПРОМ, 2012. - 312 с. : цв. ил. - Бібліогр.: с. 311.

Плазменные технологии и оборудование в металлургии и литейном производстве: монография / Б. Е. Патон и др.; Нац. акад. наук Украины, Ин-т электросварки им. Е. О. Патона, Физ.-технол. ин-т металлов и сплавов. - Киев: Наукова думка, 2013. - 486, [1] с. : ил., табл. - (Проект "Наукова книга"). - Бібліогр.: с. 461-484.

Плазменно-индукционное выращивание профилированных монокристаллов тугоплавких металлов : монография / Б. Е. Патон и др.; Нац. акад. наук Украины, Ин-т электросварки им. Е. О. Патона. - Киев : Наукова думка, 2016. - 216, [1] с. : рис. - (Проект "Наукова книга"). - Бібліогр.: с. 203-215.

Спеціальні способи зварювання: підручник / І. В. Кривцун та ін.; за заг. ред. акад. НАН України, д-ра техн. наук, проф. Б. Є. Патона ; НАН України, Ін-т електрозварювання ім. Є. О. Патона та ін. - Миколаїв : НУК, 2017. - 346 с. : рис., табл. - Бібліогр.: с. 339-346.

Словник-довідник зі зварювання та склеювання пластмас / М. В. Юрженко та ін.; за ред. акад. Б. Є. Патона ; НАН України, Ін-т електрозварювання ім. Є. О. Патона. - Київ : Наукова думка, 2018. - 361, [2] с. : рис. - (Проект "Наукова книга"). - Парал. тит. арк. - англ. - Текст укр., рос. та англ. - Бібліогр.: с. 298-302.

[Понад 400 винаходів: історія життя Бориса Патона](https://www.youtube.com/watch?v=X8EBKF1bOEY)
<https://www.youtube.com/watch?v=X8EBKF1bOEY>

***Ігор Іванович Сікорський
(1889 – 1972)***

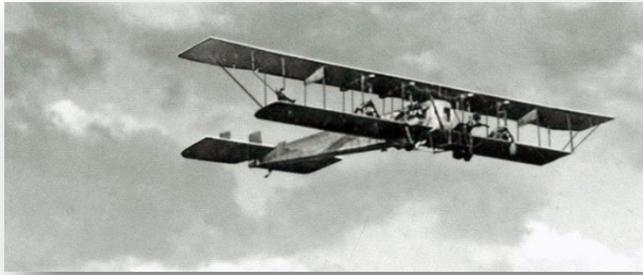
Батько вертольотобудування

Творець перших у світі літаків: чотиримоторного «Руський витязь» (1913 рік), важкого чотиримоторного бомбардувальника і пасажирського літака «Ілля Муромець» (1914), трансатлантичного гідроплана (1934) серійного гелікоптера одnogвинтової схеми (1942).

1908 – 1912 роки — навчаючись у Київському політехнічному інституті спроектував і побудував кілька гелікоптерів, літаків-біпланів. Ідею гелікоптера йому навіяли малюнки повітряного гвинта Леонардо да Винчі. У Києві 6 моделей літаків та гелікоптер.

5 кращих конструкцій Ігоря Сікорського

Чотиримоторний біплан «Ілля Муромець» (1913 р.)

Двомоторний біплан S-29A (1923 р.)

Чотиримоторний гідролітак S-44 (1939 р.)

Гвинтокрилий Розвідник S-47 (1941 р.)

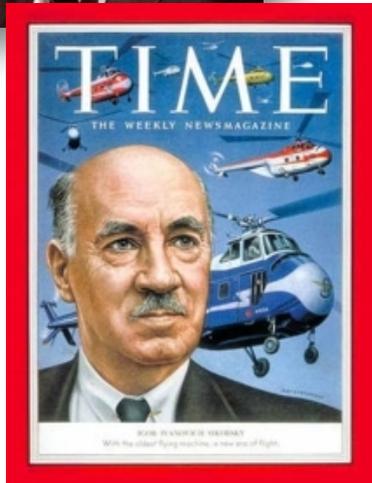

Протичовновий вертоліт S-58 (1957 р.)

Понад півстоліття всі президенти США користуються гелікоптерами Sikorsky. У цілому фірма Сікорського ("Sikorsky Aircraft") створила 17 базових літаків та 18 гелікоптерів.

Бібліографія

Жизнь известных людей: Игорь Сикорский [Електронний ресурс] / Ранок з Інтером // You Tube. Ранок з Інтером. – Режим доступу:

<https://www.youtube.com/watch?v=TjHxzDon874>. – Назва з екрану. – Дата публікації: 14.09.2018. – Дата перегляду: 17.04.2021.

История взлета Игоря Сикорского, эмигранта и авиастроителя [Електронний ресурс] / Radio Europa Liberă Moldova // You Tube. Radio Europa Liberă Moldova. – Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=ELA5_CjCqc. – Назва з екрану. – Дата публікації: 17.06.2019. – Дата перегляду: 07.05.2021.

Игор Сікорський : Пишем историю [Електронний ресурс] / [UATV Channel](#)// You Tube. [UATV Channel](#). – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=RfAvDmkdy5Y>. – Назва з екрану. – Дата публікації: 16.01.2017. – Дата перегляду: 11.04.2021.

Катышев Г. И. Авиаконструктор Игорь Иванович Сикорский. 1889-1972 / Г. И. Катышев, В. Р. Михеев; отв. ред. В. Н. Далин. – Москва: Наука, 1989. – 174, [5] с., [12] л. фот. : ил. – (Научно-биографическая литература).

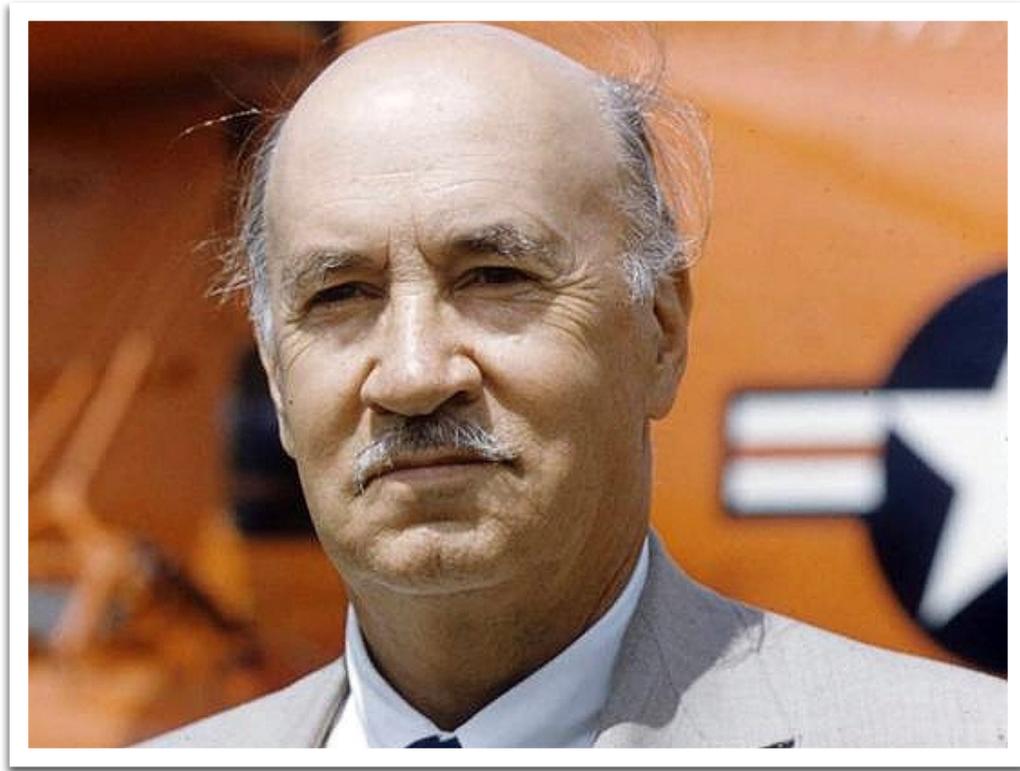
Катышев Г. И. Крылья Сикорского: монография / Г. И. Катышев, В. Р. Михеев. – Москва: Воен. изд-во, 1992. – 414, [17] с., [24] л. ил.

Промахов О. Игор Сікорський / О. Промахов. — Київ: Агенція «ІРІО», 2018. — 128 с. : іл. — (Видатні українці. Люди, які творили історію).

Сікорський Ігор Іванович [Електронний ресурс] // Вікіпедія: вільна енцикл. – Електрон. дані. – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Сікорський_Ігор_Іванович. – Назва з екрану. – Дата перегляду : 14.04.2021

Шпак І. В. Сікорський Ігор: Київський зліт / І. В. Шпак. — Київ: АДЕФ-Україна, 2016. — 116 с.

Історія злету Ігоря Сікорського, емігранта і авіабудівника

***Сергій Павлович Корольов
(1906 – 1966)***

людина, яка "запустила" Гагаріна у космос

вчений, конструктор, організатор виробництва ракетно-космічної техніки, основоположник практичної космонавтики.

С. П. Корольовим був сконструйований перший штучний супутник Землі та перший космічний корабель

Під керівництвом С. П. Королева

- запущено першу міжконтинентальну балістичну ракету,
- перший штучний супутник Землі,
- здійснено перший політ людини в космос,
- вихід людини у відкритий космос.

На його честь названо астероїд 1855 Корольов.

Бібліографія

Академик С. П. Королев. Ученый. Инженер. Человек. Творческий портрет по воспоминаниям современников: сборник статей. – Москва: Наука, 1986. – 518 с.

Асташенков П. Т. Академик С.П. Королев / Под ред. К.И. Трунова. – Москва: Машиностроение, 1969. – 208 с.

Асташенков П. Т. Главный конструктор. – Москва: Воениздат, 1975. – 286 с.

Асташенков П. Т. Орбиты главного конструктора. 2-е доп. и перераб. – Москва: ДОСААФ, 1973. – 271 с.

Бровко И. Б. Космос беден без поэтов...: [О С.П. Королеве]. – Киев: Знание УССР, 1986. - 47 с. – (Серия 8, Новое в науке, технике, производстве).

Ветров Г. С. С. П. Королев в авиации: Идеи. Проекты. Конструкции / Отв. Ред. Б.В. Раушенбах; АН СССР. – Москва: Наука, 1988. – 158 с. – (Научно-популярная литература. История науки и техники).

Гаврилюк Л. О., Грузін Д. В. Корольов Сергій Павлович [Електронний ресурс] // Енциклопедія історії України: Т. 5: Кон - Кю / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. - Київ: Наукова думка, 2008. - 568 с.: іл. – Режим доступу:

http://www.history.org.ua/?termin=Korolov_S

Голованов Я. К. Королев: факты и мифы. Москва: Наука, 1994. – 800 с.

Голованов Ярослав Королев: факты и мифы. – Москва: Наука, 1994. – 800 с.

Губарев В. С. Утро космоса: Королев и Гагарин. – Москва: Мол. Гвардия, 1984. – 191 с. – (Люди и космос).

Из истории советской космонавтики: сборник памяти С.П. Королева / АН СССР, Комис. по разраб. науч. наследия пионеров освоения косм. пространства; [Отв. Ред. Б.В. Раушенбах]/ - Москва: Наука, 1983. – 262 с.

Конструктор космических кораблей С.П. Королев: рекомендательный указатель литературы в помощь лектору / О-во «Знание», Центральная политехническая библиотека. – Москва: Знание, 1980. – 16 с. Пионеры ракетной техники. Ветчинкин. Глушко. Королев. Тихонравов: Избранные труды (1929 – 1945 гг.) / Редактор-составитель С.А. Соколова. – Москва: Наука, 1972. – 795 с.

Романов А. П. Конструктор космических кораблей. Изд. 4-е, доп. – Москва: Политиздат, 1976. – 190 с.

Романов Александр. Королев. – Москва: Молодая гвардия, 1990. – 479 с. – (Жизнь замечательных людей. Вып.708).

Сайт о Главном конструкторе Сергее Павловиче Королеве <http://korolev-s-p.ru/>

Слово про Корольова – Київ: Молодь, 1970. – 307с. – (Серія біографічних творів “Життя славетних”; Вип. 10)

Старостин Александр. Адмирал вселенной. (Рассказ о времени и человеке). – Москва: Молодая гвардия, 1973. – 240 с.

Бібліографія

Гречко Георгій. Королев predetermined my fate: [К 95-летию со дня рождения С.П. Королева] / Георгій Гречко // Аэрокосмический курьер. – 2001. - № 6. – С. 20.

Копил О. Вміти боротися: Про одну нездійснену мрію академіка Сергія Корольова [(1907 – 1966)]: [Щодо проект.-конструкт. Розробок ракети-носія Н-1] / О. Копил // День. – 2005. - № 5. – 15 січ. – С. 6.

Коптев Ю. Великий конструктор ХХ века / Ю. Коптев // Аэрокосмический курьер. – 2001. - № 6. – С.10 – 11.

Копыл О. С. П. Королев – Главный конструктор отечественной ракетно-космической техники / О. Копыл // Аэрокосмический вестник. – 2005. - № 1. – С. 38 – 40.

Шаров Ігор. Корольов Сергій Павлович (1907 – 1966) – вчений у галузі механіки та процесів керування, конструктор ракетно-космічних систем / Ігор Шаров // 100 видатних імен України. – 1999. – С.181 – 184.

Королева Н. ...Просто человек / Н. Королева // Аэрокосмический курьер. – 2001. - №.6. – С. 26 – 27.

Крикуненко Анатолий. Главный конструктор / А. Крикуненко // Космос – моя работа: сб. докум. и худож. произведений / Сост. П.Р. Попович и др. – Москва, 1989. – С. 84 – 89.

Маскалюк І. Стежинами рідного краю: [Про головного конструктора космічних систем Сергія Павловича Корольова (1907 - 1966) / І. Маскалюк // Культура і життя. – 2004. – 14 квіт. – Опис ст.: Літопис газетних статей. – 2004. - № 19. – С.35.

Михайлов Р. Сергей Королев: автопортрет без тайн. Неизвестные фрагменты биографии Главного конструктора / Р. Михайлов // Воздушный транспорт. – 2003. - № 17. – май. – С. 2,10.

Онищенко Н. Двотомник про батька: [Про нову книгу Наталії Корольової “Батько”, присвячену конструктору ракетно-космічної техніки Сергію Павловичу Корольову] / Н. Онищенко // Урядовий кур’єр. – 2003. - № 136. – 25 лип. – С.12.

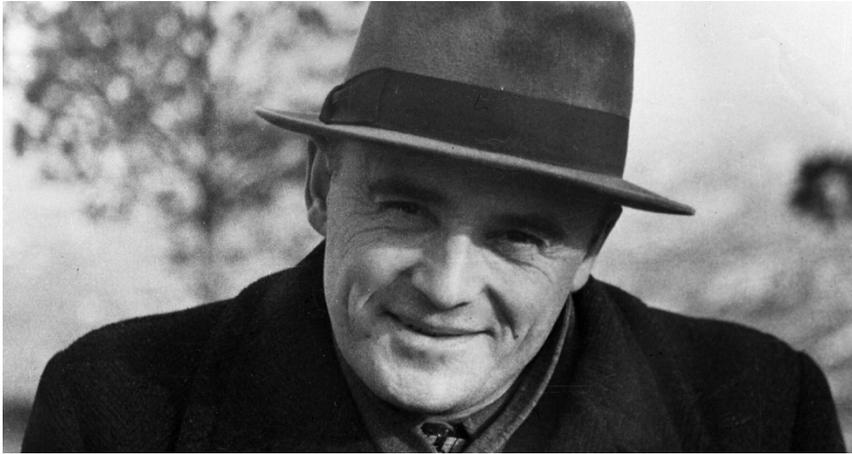
Платонов В. Королев: человек и эпоха / В. Платонов // Аэрокосмический вестник. – 2005. - №1. – С. 45 – 46.

Пономарев Г. Незнакомый Сергей Королев / Г. Пономарев // Киевский телеграфъ. – 2006. – № 34. – 28 авг. – С.12 – 13.

Рябчиков Е. Академик Сергей Павлович Королев / Е. Рябчиков // Крутые дороги космоса: сборник документальных сценариев / Сост.: В.В. Красовский; - Москва: Искусство, 1988. – С. 39 – 60.

Семенов Ю. Продолжение мечты / Ю. Семенов // Аэрокосмический курьер. – 2001. - № 6. – С. 12 – 14.

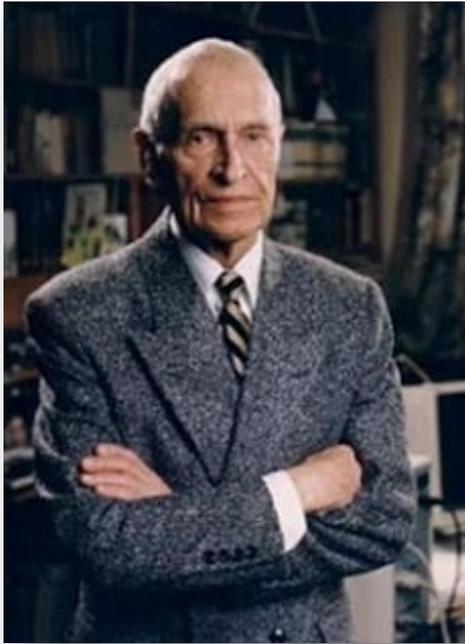
Шлях до зірок. [Корольов Сергій Павлович (1907 – 1966)] // Шаров І. Ф. Вчені України: 100 видатних імен. – Київ: АртЕк, 2006. – С. 171 – 175.

[До дня народження Сергія Корольова](#)

[Сайт про Головного конструктора
Сергія Павловича Корольова](#)

***Микола Михайловича Амосова
(1913 – 2002)***

геній медицини

визначний хірург

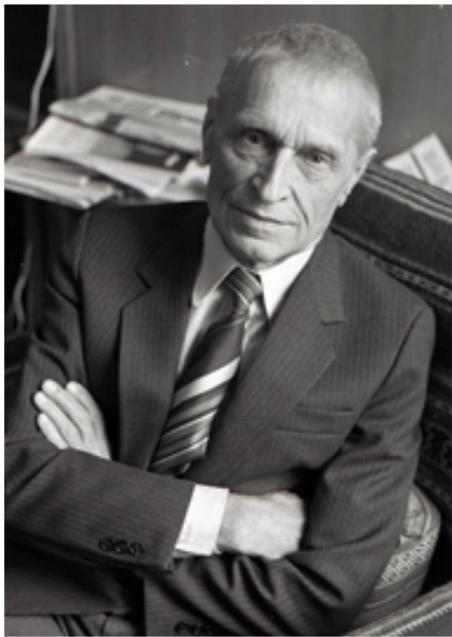
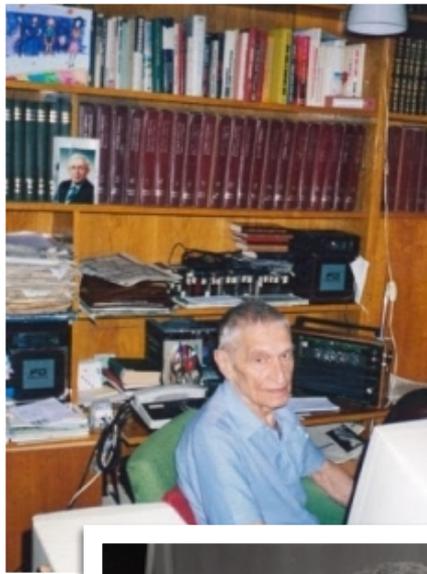
людина-легенда

першим здійснив протезування
мітрального клапана серця

першим у світі ввів у вживання
протезування клапанів серця

розробник власної системи зміцнення
здоров'я

М. М. Амосов - автор понад 400 наукових робіт, включаючи 19 монографій. Ряд монографій перевидано в США, Японії, Німеччині, Болгарії.

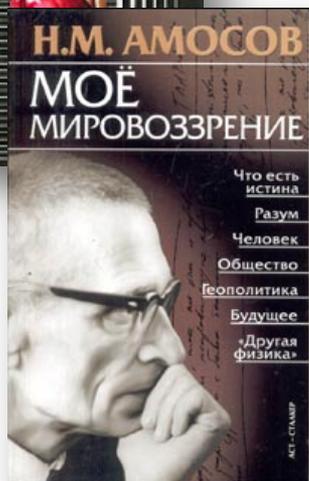
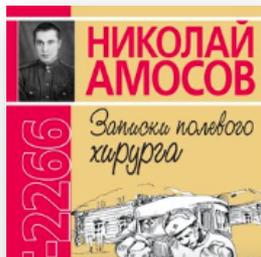
У створеному ним інституті підготовлено 40 докторів і понад 150 кандидатів наук, багато хто з них очолює великі наукові центри.

Микола Михайлович широко відомий як письменник. Його повісті «Думки та серце», «Записки з майбутнього», «ППГ-2266», «Книга про щастя та нещастя» неодноразово видавалися в Україні та за кордоном.

У 2003 році Інституту серцево-судинної хірургії Академії медичних наук України присвоєно ім'я академіка Миколи Михайловича Амосова.

У 2008 році він був визнаний другим після Ярослава Мудрого великим українцем за результатами опитування громадської думки «Великі українці».

Бібліографія

Амосов Н. М. ППГ-2266 или Записки полевого хирурга / Н. М. Амосов. – Киев: Диалектика-Вильямс, 2019. – 204 с.

Амосов Николай. Моя война. Полевой госпиталь / Николай Амосов. – Киев: Алгоритм, 2016. – 256 с.

Амосов Н. М. Книга о счастье и несчастье: дневник с воспоминаниями и отступлениями / Н. М. Амосов. – Москва: Молодая гвардия, 1990. – 238 с.

Моё мировоззрение. — Фастов: Полифаст, 1998. — 379 с. — Библиогр.: С. 373—377.

Амосов, Н. М. Повести. – Київ, Дніпро, 1984. – 616 с.

Амосов Н. М. Физическая активность и сердце / Н. М. Амосов, Я. А. Бендет. – Київ: Здоровья, 1984. - 232 с. : ил. Амосов, Н. М. Эксперимент. Омоложение через большие физические нагрузки / Н. М. Амосов. - Київ: Байда, 1995. - 40 с. : рис.

Амосов Н. М. Энциклопедия Амосова. Алгоритм здоровья. Человек и общество / Н. М. Амосов. - Донецк : Сталкер, 2003. - 463 с. - Библиогр.: с. 456-458.

Амосов Н. М. Преодоление старости / Н. М. Амосов. - Москва: Будь здоров, 1996. - 190 с. : ил.

Амосов Н. М. Раздумья о здоровье / Н. Амосов. — Москва: Молодая гвардия, 1978. - 189 с. : ил.

Амосов Н. М. Разум, человек, общество, будущее / Н. М. Амосов. – Київ Байда, 1994. - 186 с.

Амосов Н. М. Собрание сочинений. [В 4 т.]. Т. 1. Мысли и сердце ; ППГ-2266 / Н. М. Амосов ; под общ. ред. Е. Н. Амосовой. - Донецк : Норд-Пресс, 2003. - 508 с. : ил.

Амосов Н. М. Собрание сочинений. [В 4 т.]. Т. 2. Записки из будущего / Н. М. Амосов ; ред. Е. Н. Амосова. - Донецк : Норд-Пресс, 2003. - 472 с.

Амосов Н. М. Собрание сочинений. [В 4 т.]. Т. 3. Книга о счастье и несчастьях : дневник с воспоминаниями и отступлениями / Н. М. Амосов ; ред. Е. Н. Амосова. - Донецк : Норд-Пресс, 2003. - 478 с. : портр.

Амосов Н. М. Собрание сочинений. [В 4 т.]. Т. 4. Голоса времен ; Избранное / Н. Амосов ; под ред. Е. Н. Амосовой. - Донецк : Норд-Пресс, 2004. - 437 с. : портр., прилож.

Бібліографія

Амосов Н. М. Голоса времен / Н. М. Амосов. – 3-е изд., перераб. - Київ: Вища школа, 2001. - 221 с. : ил.

Амосов, Н. М. Регуляция жизненных функций и кибернетика / Н. М. Амосов. - Київ: Наукова думка, 1964. - 113 с. : рис. - (Научно-популярная литература).

Амосов, М. Світло в кінці тунелю?...Мабуть це так! // Ваше здоров'я. - 2002. - 22 берез. (№ 11). - С. 5.

Белоусова, А. "Разве можно отказаться от роли спасителя?" : [Николай Амосов] // Сегодня. - 2012. - 18 сент. (№ 208). - С. 21 : ил.

Виговський, О. Як подовжити життя й зробити його повноцінним і здоровим: теорія та практика Миколи Амосова / Олексій Виговський // Директор школи, ліцею, гімназії. - 2012. - № 5. - С. 57-69.

Віленський, Ю. Голос епохи : побачив світ унікальний бібліографічний покажчик «Микола Михайлович Амосов. Легенда світової науки» // День. - 2010. - 25 берез. (№ 52) - С. 6. - (Особистість).

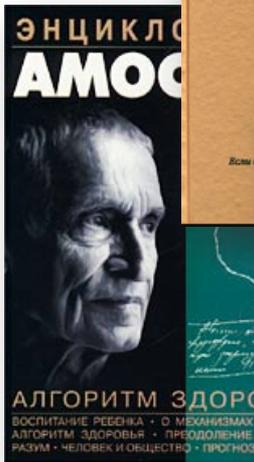
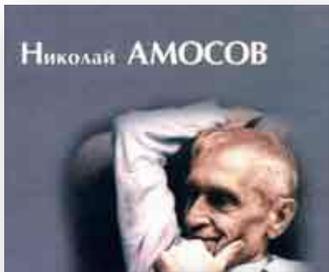
Віленський, Ю. Душа і серце Амосова : десять років тому, в грудні 2002 року, не стало великого хірурга Миколи Амосова // День. - 2012. - 7-8 груд. (№ 224/225). - С. 7 : фото.

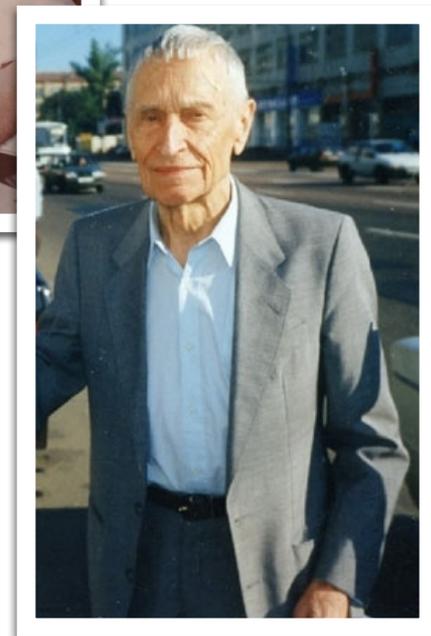
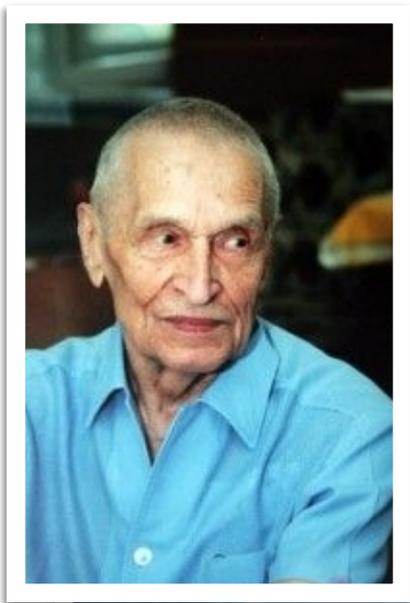
Віленський, Ю. У дзеркалах часів : "Амосов. Століття" - така умовна формула повнометражного документального фільму, покликаного втілити образ видатного новатора хірурга, талановитого письменника, фундатора біокибернетики // День. - 2013. - 31 трав.-1 черв. (№ 92/93). - С. 7 : фото.

Виленский, Ю. Сердце и мысли // Зеркало недели. – 1998. – 5-11 дек. (№ 49).

Гороховатська, О. Я. Внесок школи М. М. Амосова у розвиток досліджень в галузі робототехніки та систем штучного інтелекту // Наука. Релігія. Суспільство. - 2007. – № 2. - С. 234-239. - (Соціально-філософські, політичні й культурні проблеми людини, суспільства, держави).

Згурская, М. П. Николай Амосов / М. Згурская. –Харьков: Фолио, 2010. - 121 с.

Амосов: Століття

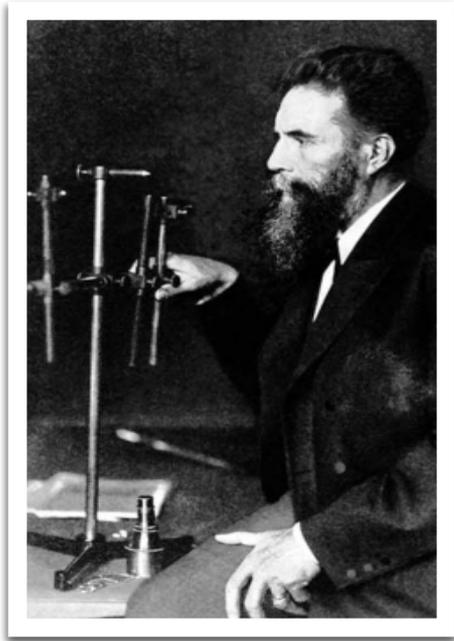
*Біографія /Сайт НД Інституту
імені М.Амосова*

Іван Павлович Пулюй
(1845 – 1918)

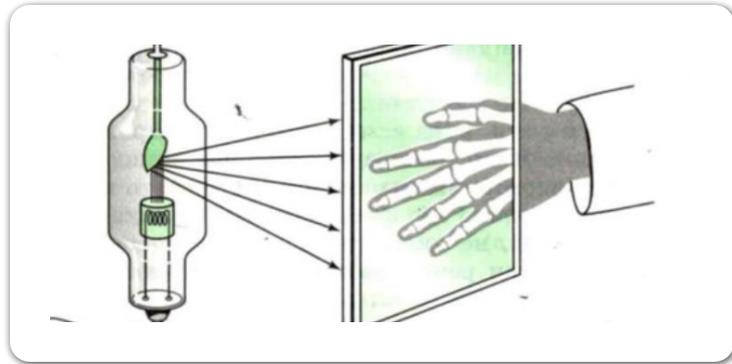
Всесвітньо відомий український вчений, великий фізик і електротехнік, винахідник X-променів, які тільки через 14 років назвуть "рентгенівськими".

Іван Пулюй за 14 років до Вільгельма Рентгена сконструював трубку, яка згодом стала прообразом сучасних рентгенівських апаратів. Він набагато глибше, ніж Рентген, проаналізував природу і механізми виникнення променів, а також на прикладах продемонстрував їх суть. Саме Іван Пулюй першим у світі зробив рентгенівський знімок людського скелета.

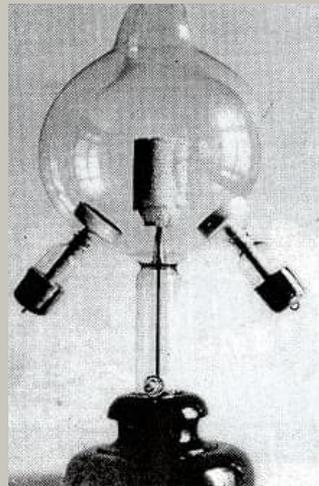
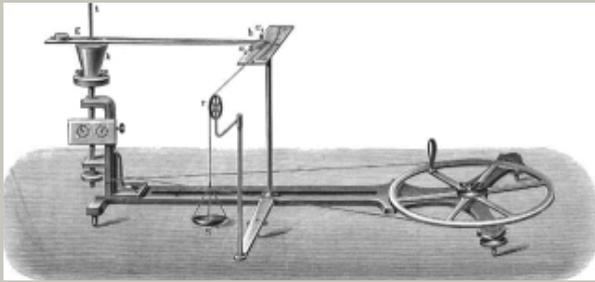
Іван Павлович Пулюй був одним з провідних фізиків-електротехніків Європи на межі ХІХ-ХХ століть - професором Вищої технічної школи в Празі, ректором першого в Європі електротехнічного факультету, доктором Страсбурзького університету, радником Двору Його Імператорської Величності Франца-Йосифа, державним радником з електротехніки Чехії і Моравії.

Загально визнані заслуги Івана Пулюя в науковому світі:

- виявив появу електропровідності в газах, що опромінюються рентгенівськими променями;
- показав можливість використання х-променів в медичній діагностиці;
- зумів зробити рентгенівський знімок людського скелета цілком.

Бібліографія

Пулюй І. Збірник праць / І. Пулюй ; ред. В. Шендеровський. - К. : Рада, 1996. - 711 с.

Гайда Р. П. Іван Пулюй та становлення науки про Х-промені / Р. П. Гайда; Нац. акад. наук України, Ін-т фізики конденс. систем. - Львів : [б.в.], 1997. - 62 с.

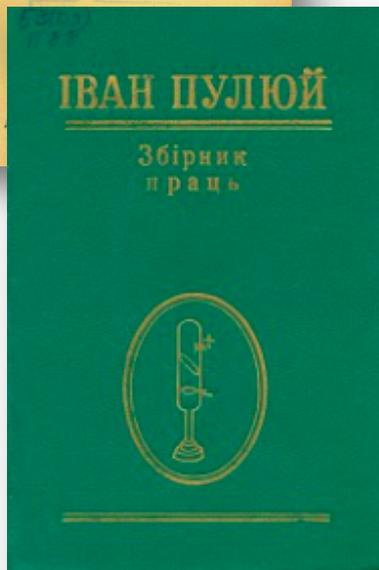
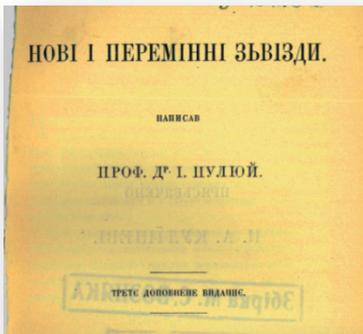
Гайда Р. Іван Пулюй. 1845-1918 : життєписно- бібліографічний нарис / Р. Гайда, Р. Пляцко ; відп. ред. О. Купчинський ; Наукове товариство імені Шевченка у Львові. - Л. : [б.в.], 1998. - 284 с. - (Визначні діячі НПШ ; 7).

Іван Пулюй: життя в ім'я науки та України : бібліогр. покажч. / Наук.-техн. б-ка Терноп. нац. техн. ун-ту ім. І. Пулюя, Терноп. обл. універс. наук. б-ка ; уклад. Л. Оленич ; вебліогр. список Г. Онисько. - Т. : ТНТУ ім. І. Пулюя, 2010. - 84 с. : фото. - (Родом з України ; вип. 6).

Кушерець В. Самоцвіт України - Іван Пулюй : (до 170-річчя від дня народж.) / В. Кушерець, В. Шендеровський. - Київ : Знання України, 2015. - 62 с. - Бібліогр.: с. 25.

Нагорняк С. Г. Фізико-технічні ідеї Івана Пулюя / С. Г. Нагорняк, М. М. Медюх. - Т. : Джура, 1999. - 212 с.: іл.

Пулюй - Куліш. Подвижники Нації / ред. В. Шендеровський. - К. : Рада, 1997. - 287 с.

Список використаних джерел

22 винаходи українців, які відомі світові [Електронний ресурс] : офіц. веб сайт / ЕСПРЕСО. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://espresso.tv/article/2015/07/24/top_22_ukrayinskykh_vynakhody_bez_yakyykh_by_ne_isnuvav_svit . – Назва з екрана. – Дата перегляду: 11.04.2021

Амосов Микола Михайлович [Електронний ресурс] // Вікіпедія: вільна енцикл. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Амосов_Микола_Михайлович. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 14.04.2021

Корольов Сергій Павлович [Електронний ресурс] // Вікіпедія: вільна енцикл. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Корольов_Сергій_Павлович. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 8.04.2021

Патон Борис Євгенович [Електронний ресурс] // Вікіпедія: вільна енцикл. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Патон_Борис_Євгенович. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 4.04.2021

Пулюй Іван Павлович [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Пулюй_Іван_Павлович. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 24.04.2021

Сайт о Главном конструкторе Сергее Павловиче Королеве [Електронний ресурс] : офіц. веб сайт / Міністерство освіти і науки України. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://korolev-s-p.ru/>. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 15.04.2021

Сікорський Ігор Іванович [Електронний ресурс] // Вікіпедія: вільна енцикл. – Електрон. дані. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Сікорський_Ігор_Іванович. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 14.04.2021

Центральная научная библиотека имени Якуба Коласа Национальной академии наук Беларуси [Електронний ресурс]: офіц. веб сайт. – Електрон. дані. – Режим доступу: <http://csl.bas-net.by/>. – Назва з екрана. – Дата перегляду: 1.04.2021

Дякую за увагу!

***Олена Клімова,
наукова бібліотека БНАУ, відділ бібліотечно
-інформаційних технологій,
травень, 2021***